

I C 1840/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Piotrowska

Protokolant: sekr. sąd. (...)

po rozpoznaniu w dniu 09 grudnia 2016 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa I. K., K. K., D. K.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki I. K. kwotę 37.500 zł (trzydzieści siedem tysięcy pięćset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 maja 2015r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo I. K. w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki I. K. kwotę 2.605,20 zł (dwa tysiące sześćset pięć złotych dwadzieścia groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki K. K. kwotę 5.000 zł (pięć tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 maja 2015r. do dnia zapłaty,

V. oddala powództwo K. K. w pozostałym zakresie,

VI. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki K. K. kwotę 258,50 zł (dwieście pięćdziesiąt osiem złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,

VII. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda D. K. kwotę 5.000 zł (pięć tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 maja 2015r. do dnia zapłaty,

VIII. oddala powództwo D. K. w pozostałym zakresie,

IX. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda D. K. kwotę 258,50 zł (dwieście pięćdziesiąt osiem złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu

Sygn. akt I C 1840/15

UZASADNIENIE

Powodowie I. K., K. K. D. K. w pozwie skierowanym przeciwko Towarzystwu (...) Spółce akcyjnej w W. domagali się zasądzenia tytułem zadośćuczynienia na rzecz:

- I. K. 47.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 maja 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu za śmierć matki Ł. L. oraz kwoty 15.000 zł za śmierć brata R. L. z ustawowymi odsetkami od dnia 15 maja 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu

- K. K. 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 09 maja 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu za śmierć babci Ł. L.

- D. K. 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 09 maja 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu za śmierć babci Ł. L.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, iż w wyniku wypadku, za którego skutki odpowiedzialność ponosi pozwany, śmierć poniósł R. L. - brat I. K. i Ł. L. matka I. K. oraz babcia powodów K. K. i D. K..

Powódkę I. K. łączyła z tragicznie zmarłymi silna więź emocjonalna. Matka i brat wspierali ją gdy mąż opuścił powódkę i została bez środka do życia. Pomagali jej w wychowywaniu dwójki dzieci, brat wyręczał ją w drobnych remontach i naprawach. Utrzymywali stały kontakt. Z bratem byli bardzo zżyci dzielili ich jedynie różnica trzech lat, był ojcem chrzestnym jej syna D..

K. K. i D. K. byli bardzo związani z babcią, troszczyła się o nich jak matka. Spędzali razem święta. Wraz ze śmiercią babci stracili życiowego przewodnika. Po wyjeździe matki powoda do pracy za granicą babcia wspomagała D. K. materialnie.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu zakwestionował powództwo co do zasady i wysokości. Wskazał, iż powodowie nie wykazali, by w związku ze śmiercią Ł. L. i R. L. doznali jakiegokolwiek krzywdy. Zmarła Ł. L. w chwili wypadku miała już 89 lat. Nadto powodowie mieli w chwili zdarzenia po odpowiednio 58, 33 i 30 lat, mieli własne życie. Zdaniem pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego wypłacona na rzecz powódki I. K. kwota jest kwotą adekwatną do doznanej krzywdy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 września 2009 r. w miejscowości N. W. H. kierując samochodem marki L. (...) nr rej. (...) podczas wymijania z jadącym z naprzeciwka ciągnikiem rolniczym nie zachował należytej ostrożności i uderzył w podpięty do ciągnika siewnik zbożowy, po czym stracił panowanie nad pojazdem, zjechał na przeciwny pas ruchu i zderzył się czołowo z prawidłowo jadącym pojazdem marki F. (...) nr rej. (...). W wyniku odniesionych obrażeń śmierć poniósł kierowca pojazdu marki F. R. L. – brat I. K. i pasażerka Ł. L. – matka I. K., babcia K. K. i D. K..

(bezsporne)

Sprawca szkody objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w Towarzystwie (...) Spółce Akcyjnej w W.

(bezsporne, a nadto dowód: akta szkody)

I. K. łączyła ze zmarłymi tragicznie silna więź emocjonalna. Matka i brat wspierali ją gdy mąż opuścił powódkę i została bez środka do życia. Pomagali jej w wychowywaniu dwójki dzieci, brat wyręczał ją w drobnych remontach i naprawach. Utrzymywali stały kontakt. Z bratem byli bardzo zżyci dzielili ich jedynie różnica trzech lat, był ojcem chrzestnym jej syna D.. Po wyjeździe zagranicę powódka utrzymywała stały kontakt telefoniczny z rodziną.

K. K. i D. K. byli bardzo związani z babcią, troszczyła się o nich jak matka. Spędzali razem święta, wakacje. Po wyjeździe I. K. do pracy za granicę babcia przyjechała do G. i mieszkała z K. K. i D. K. przez okres czterech lat, opiekując się nimi i wychowując.

W chwili śmierci Ł. L. miała 88 lat. I. K., K. K. i D. K. mieli odpowiednio: 58, 33 i 30 lat.

(dowód: zeznania świadka K. G. –k. 99-100; zeznania powódki I. K. -k. 100, zeznania powódki K. K. 100-101, zeznania powoda D. K. –k. 101)

Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. przyznało I. K. kwotę 2.500 zł tytułem zadośćuczynienia. Odmówiło wypłaty K. K. i D. K..

(bezsporne, a nadto: odwołanie –k. 31-32, pismo z dnia 18.05.2015 r. –k. 33-34, pismo z dnia 14.05.2015 r. –k. 35, zgłoszenie szkody –k. 36-37, pismo z dnia 08.05.2015 r. –k. 38)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Sąd oparł swoje ustalenia faktyczne o dokumenty prywatne i urzędowe – których autentyczność i moc dowodowa nie były przez strony kwestionowane i nie budziły wątpliwości Sądu – a także o zeznania powodów i przesłuchanego w sprawie świadka – które w zakresie ustalonego stanu faktycznego, z uwagi na brak podstaw pozwalających na ich podważenie, zostały uznane za zasługujące na wiarę. Zeznaniami tym Sąd dał wiarę w pełnym zakresie, uznawszy je za szczere, spójne, a nadto zgodne z pozostałym materiałem dowodowym. Zdaniem Sądu całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym zwłaszcza dowody osobowe, dają podstawę do przyjęcia tezy, iż tragiczna śmierć R. L. i Ł. L. skutkowałą powstaniem krzywdy po stronie powodów spowodowanej zerwaniem więzi emocjonalnej łączącej ich z babcią i matką - Ł. L. oraz w przypadku I. K. również- bratem R. L..

Sąd nie przeprowadził dowodu z opinii biegłego z zakresu psychologii z uwagi na cofnięcie wniosku w powyższym zakresie przez stronę powodową

Bezsporny był sam fakt zaistnienia zdarzenia z dnia 22 września 2009 r. oraz odpowiedzialności pozwanego za jego skutki.

Zgodnie z art. 446 § 1 kc jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, zobowiązany do naprawienia szkody powinien zwrócić koszty leczenia i pogrzebu temu, kto je poniósł. Z kolei § 4 stanowi, iż sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Wskazać należy, iż regulacja zawarta w art. 446 § 4 kc służy kompensacie krzywdy po stracie osoby najbliższej. Wprowadzenie do przywołanego przepisu klauzuli „odpowiedniej sumy” pozostawia sądowi orzekającemu swobodę co do wysokości zasądzanej kwoty. Swoboda ta nie oznacza jednak dowolności, wszak przyznanie odpowiedniej sumy tytułem kompensacji krzywdy, jak i jej odmowa, muszą być osadzone w stanie faktycznym sprawy. Pomimo niemożności precyzyjnego ustalenia wysokości uszczerbku, rozstrzygnięcie w tym zakresie należy opierać na kryteriach zobiektywizowanych, a nie mieć na względzie wyłącznie subiektywne odczucia poszkodowanego (tak wyrok SA w Łodzi z dnia 18 lipca 2014 roku, sygn. akt I ACa 120/14, Lex nr 1504393).

Jednocześnie określając wysokość zadośćuczynienia o którym mowa w art. 446 § 4 kc należy wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej przez poszkodowanego krzywdy. W razie śmierci osoby bliskiej na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (tak wyrok SA w (...) z dnia 18 października 2012 roku, sygn. akt I ACa 458/12, Lex nr 1237237).

Wskazać należy, że ustawodawca nie sprecyzował kryteriów jego ustalania, pozostawiając w tym zakresie swobodę sądowi orzekającemu. Świadczenie to ma na celu kompensatę doznanej krzywdy oraz złagodzenie doznanych cierpień. Co istotne, na rozmiar krzywdy będącej następstwem śmierci osoby bliskiej mają# wpływ przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobą zmarłą#, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, wiek pokrzywdzonego i jego zdolność do zaakceptowania nowej rzeczywistości oraz umiejętność odnalezienia się w niej, a także skala bólu i cierpienia przeżywanych przez uprawnionego, jak też stopień negatywnego wpływu śmierci osoby najbliższej na życie uprawnionego, czy wreszcie długotrwałość następstw śmierci osoby bliskiej (zob.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r. III CSK 279/10, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2015 r., V CSK 493/14, niepubl.).

Niewątpliwie krzywdę doznana# w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. Każdy przypadek powinien być traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy. Ocena ta ma opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego. Należy przy tym zaznaczyć, że zadośćuczynienie, o którym tu mowa, jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, która nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Jedynie zatem rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na jego umiarkowany wymiar. Przesłanka „przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa” ma więc charakter uzupełniający i ogranicza wysokość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawiać zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego rozmiar (zob.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002 r. IV CKN 1266/00, niepubl. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r. III CSK 279/10, niepubl.).

Analizując przywołany w poprzedzającej części niniejszego uzasadnienia stan faktyczny sprawy w kontekście wszystkich przedstawionych powyżej kryteriów decydujących o rozmiarze krzywdy Sąd doszedł do przekonania, iż kwota której domagali się powodowie jest kwotą wygórowaną. Sąd nie miał wątpliwości co do tego, iż łączyły ich ze zmarłą Ł. L. bliskie relacje, że odczuwają ból po stracie babci, czy matki. Jednakże Sąd nie mógł pominąć wieku powodów, którzy w chwili zdarzenia byli osobami dorosłymi, mającymi własne rodziny, własne dzieci. Zatem tą najbliższą rodzinę stanowili dla nich małżonkowie, własne dzieci. Relacje z babcią, czy matką uległy osłabieniu. Ł. L. była w chwili zdarzenia osobą w zaawansowanym wieku, miała 88 lat. I. L. – córka zmarłej w swych zeznaniach podała, iż miała świadomość, że stan zdrowia matki nie był już taki dobry, liczyła się z możliwością jej odejścia. Z tego względu Sąd uznał, że odpowiednią sumą, która zrekompensuje powodce I. K. krzywdę doznaną przez nią na skutek tragicznej śmierci Ł. L. będzie łącznie kwota 30.000 zł, w tym kwota 2.500 zł przyznana przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego. Natomiast dla powodów K. K., D. K. za zasadną kwotę z tego tytułu Sąd uznał kwotę po 5.000 zł dla każdego z ww. wymienionych.

Odnosnie żądania powódki I. K. zasądzenia zadośćuczynienia za śmierć brata, Sąd i w tym przypadku nie miał wątpliwości co do zasadności żądania co do zasady. Tym niemniej Sąd uznał, iż także w tym przypadku należy mieć na uwadze, że w chwili zdarzenia powódka i jej brat byli osobami dorosłymi, zamieszkiwali w znacznym oddaleniu od siebie. Kontakty były ograniczone do rozmów telefonicznych i wakacyjnych spotkań. W związku z tym Sąd uznał za zasadne przyznanie na rzecz I. K. kwoty 10.000 zł za krzywdę doznaną przez nią na skutek tragicznej śmierci brata R. L.. Jakkolwiek wymiaru straty, jaką jest śmierć matki, babci, czy brata nie sposób zmierzyć i przeliczyć na pieniądze, okoliczności sprawy niniejszej, zdaniem Sądu, przemawiają za tym, aby uznać, iż kwoty te są odpowiednie do rozmiaru krzywdy powodów, których w żadnym razie nie można uznać za nadmierne w tym zakresie. Pieniądze te nie przywrócą życia zmarłym tragicznie, nie naprawią zerwanej więzi, jednak pomogą powodom złagodzić cierpienie, którego doznali w związku ze śmiercią babci, matki, czy brata.

Zgodnie z treścią art. 805 kc przez umowę ubezpieczenia zakład ubezpieczeń zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku.

Zgodnie natomiast z przepisem art. 822 § 1 i 4 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń.

Tym samym, skoro pozwany obejmował ochroną ubezpieczeniową sprawcę zdarzenia z dnia 22 września 2009 roku stwierdzić należy, iż odpowiada on także wobec powodów za szkodę niematerialną w postaci odpowiednio krzywdy spowodowanej śmiercią Ł. L. i R. L..

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w pkt 1, 4, 7 wyroku, zasądzając od pozwanego na rzecz powódki I. K. kwotę 37.500 zł tytułem zadośćuczynienia, w tym 10.000 zł w związku ze śmiercią brata i 27.500 zł w związku ze śmiercią matki (pkt 1 wyroku) oraz na rzecz K. K. i D. K. kwotę 5.000 zł dla każdego z ww. wymienionych w związku ze śmiercią babci (odpowiednio pkt 4 i 7 wyroku), oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

W kwestii odsetek, Sąd miał na względzie, iż stosownie do art. 481 § 1 k.c. należą się one wierzycielowi jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, bez względu na to, czy wierzyciel wskutek tego opóźnienia poniósł szkodę, a także niezależnie od przyczyny, dla której świadczenie nie zostało spełnione w terminie. Zgodnie zaś z art. 817 § 1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie 30 dni licząc od dnia zawiadomienia o wypadku. Powódka I. K. zgłosiła swoje roszczenie w dniu 25 kwietnia 2015 r., natomiast pozostali powodowie K. K. i D. K. zgłoszenia szkody dokonali w dniu 27 kwietnia 2015 r. W konsekwencji od dnia następnego po upływie 30 dni od zgłoszenia pozwany pozostawał w opóźnieniu, a więc odsetki od sumy zadośćuczynienia należą się I. K. od 26 maja 2015 r. do dnia zapłaty, natomiast K. K. i D. K. od dnia 28 maja 2015 r. do dnia zapłaty.

O kosztach sądowych Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c., zgodnie z odpowiedzialnością za wynik procesu, obciążając kosztami procesu powódkę I. K. w 40%, powodów K. K. i D. K. po 50% każdy, a pozwanego w 50 % w stosunku do roszczenia zgłoszonego przez K. K. i D. K. i w 60% w stosunku do roszczenia I. K. I. K. poniosła koszty w wysokości 6.742 zł, w tym 3.125 zł tytułem opłaty od pozwu, 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego dla pełnomocnika procesowego powódki w wysokości jednokrotnej stawki minimalnej, które Sąd ustalił na mocy § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461), powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. K. K. i D. K. ponieśli koszty w wysokości 1.717 zł każdy, w tym po 500 zł tytułem opłaty od pozwu oraz po 1.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego dla pełnomocnika procesowego powódki w wysokości jednokrotnej stawki minimalnej, które Sąd ustalił na mocy § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461), powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Strona pozwana w stosunku do roszczenia zgłoszonego przez K. K. i D. K. poniosła koszt po 1.200 zł względem każdego z ww. wymienionych, tytułem kosztów zastępstwa procesowego dla pełnomocnika procesowego, w wysokości jednokrotnej stawki minimalnej Sąd ustalił na mocy § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804). Natomiast w stosunku do roszczenia I. K. pozwany poniósł koszt 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego dla pełnomocnika procesowego w wysokości jednokrotnej stawki minimalnej, które Sąd ustalił na mocy § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461). Mając na uwadze procentowy udział każdej ze stron w kosztach procesu: pozwanego w stosunku do roszczenia I. K. w 60 % (6.742 zł x 60% = 4.045 zł), powódki I. K. w wysokości 40 % (3.600 zł x 40% = 1.440 zł), po wzajemnej kompensacji kosztów procesu ww. stron (4.045 zł – 1.440 zł), Sąd w pkt 3 wyroku zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) na rzecz powódki I. K. kwotę 2.605,20 zł tytułem kosztów procesu. Natomiast uwzględniając udział pozwanego w stosunku do roszczenia K. K. i D. K. w 50% każdy (1.717 zł x 50% = 858 zł), powódki K. K. i D. K. w 50% każdy (1.200 zł x 50% = 600 zł), po wzajemnej kompensacji kosztów procesu ww. stron (858 zł – 600 zł), Sąd w pkt 6 wyroku zasądził od pozwanego ubezpieczyciela na rzecz powódki K. K. kwotę 258,50 zł tytułem

kosztów procesu oraz analogicznie w pkt 9 wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda D. K. kwotę 258,50 zł tytułem kosztów procesu.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)